

Wijzer

Met open armen

Peter Denneman smm

nummer 1 - april 2020

van de redactie:

Hoop doet vol verwachting uitzien, dát vindt u in het 1e nummer van Wijzer in 2020. Peter Denneman schrijft wat de installatieviering van Stefan Musanai en Charles Leta met hem deed. Erica Op 't Hoog interviewt Stefan, Charles en Peter voor het KNR-Bulletin en wij mogen het gebruiken. Luiz Stefani, generaal overste, legt uit waarom EurHope_20 nodig is. Peter schrijft over de start van dit speciale jaar in Rome. Inmiddels weten we dat alle geplande activiteiten vanwege het Coronavirus doorgeschoven zijn naar 2021. Zoals gebruikelijk krijgt u het nieuws vanuit de congregatie. John van Oss vertelt over de eerste Nederlandse montfortaan. Tot slot de Wijzertjes.

redactie:

Peter Denneman, Ben Faas, John van Oss, Marian Claeren

Op 20 oktober 2019, wereldmissiedag, vond de installatie plaats van Stefan Musanai en Charles Leta tot kapelaan in de parochies van Genhout en Schimmert. Met open armen zijn zij door de parochianen ontvangen!

In hun benoemingsbrief schrijft bisschop Harrie Smeets: 'Met ingang van 1 oktober 2019 benoem ik u voor een taak van 45% tot kapelaan van de RK parochies H.Remigius te Schimmert en H.Hubertus te Genhout. Dit met alle rechten en plichten daaraan verbonden. Als kapelaan zal het uw taak zijn in goed overleg met de pastoor Gods Woord te verkondigen, de Liturgie te verzorgen en uitvoe-

ring te geven aan alles wat ten dienste van het geluk en het welzijn van de bewoners van deze parochies dient te worden ondernomen.'

Het voorlezen van de benoemingsbrief vormde een onderdeel van de feestelijke viering in beide kerken. Daarna mocht ik hen zegenen door hen de handen op te leggen, daarmee hun zending bekrachtigend. Voor

Vrouwe, zolang u waakt, maakt niets me bang. Wij groeten u royaal, ons Ave Maria klinkt duizendmaal...'

Zoals wij montfortanen hen in oktober 2018 met open handen, vooral met een open hart hebben ontvangen, was het duidelijk dat de nieuwe kapelaans nu met open armen door de parochianen van beide parochies werden ontvangen. Het daverend applaus op het eind van de viering en de velen die hen persoonlijk welkom heetten onderstreepte dat. ■

Charles en Stefan een aangrijpend moment. Zo heb ik het zelf ook ervaren. Daarna ontvingen zij van onze confrater, pastoor John van Oss, de parochiekaars. Eerder in de viering had ik al laten blijken hoe superblij ik ben, trots en dankbaar tegelijk dat zij op de oproep van hun provinciaal overste Anton Tensi zijn ingegaan om uitgezonden te worden naar Nederland.

Op het eind van de installatie-plechtigheid zongen ze beiden Cantic 75: 'Onder uw hoede vind ik het goede,

Montfortaanse presentie voortzetten

Erica Op 't Hoog, stafmedewerker KNR

In het KNR-bulletin nr 1 van dit jaar verscheen onlangs het interview dat Erica Op 't Hoog had met confraters Stefan Musanai, Charles Leta en Peter Denneman. Erica is verantwoordelijk voor de communicatie bij de Konferentie Nederlandse Religieuzen, en als zodanig redacteur van het KNR-bulletin dat 3 maal per jaar verschijnt. Hier leest u het interview.

Naast ondermeer de SVD, de Spiritijnen en de MSC, hebben nu ook de Montfortanen de stap gezet buitenlandse medebroeders naar Nederland te laten komen. In het najaar van 2018 kwamen paters Charles Leta en Stefanus Musanai vanuit Indonesië naar Limburg. Hiermee ging een lang gekoesterde droom van overste Peter Denneman in vervulling. Met de drie montfortanen blikken we terug op het eerste jaar.

“De montfortanen lopen nooit zo voorop als het gaat om vernieuwing,” vertelt Peter. “Ik was al langer geïnteresseerd in de ontwikkelingen bij de SVD en de MSC rond internationalisering en heb daarover regelmatig gesproken met paters Theo te Wierik en Bert Wooning. In eerste instantie was ons provinciaal bestuur niet onverdeeld enthousiast hierover. Het generaal bestuur had al eerder plannen om in Leuven een interna-

tionale, montfortaanse gemeenschap te stichten.”

In 2017 kwam er een nieuw generaal bestuur dat het beleid omgooide. De nieuwe internationale gemeenschap zou te duur worden. In plaats daarvan werd besloten jonge buitenlandse montfortanen naar de Belgische, Duitse en Nederlandse provincies te laten gaan, als zij daar voor open stonden. Peter: “Ik was heel blij met het aanbod twee Indonesische medebroeders naar Nederland te laten komen. Gelukkig waren ook ons bestuur en de overige confraters al snel enthousiast over dit plan en konden we met de voorbereidingen beginnen. Het regelwerk rond de verblijfsvergunningen en contacten met IND en UWV heb ik over gelaten aan onze medewerker Servé Kengen. Veel hebben we, mede op advies van Janneke Doe van de KNR, ook uitbesteed aan Everaert advocaten in Amsterdam. Zij zijn immers gespecialiseerd op dit gebied. Mede daardoor verliep alles zeer voorspoedig. En zo kwam Stefan in oktober 2018 en twee weken later kwam Charles.”

Eerste jaar: taal en inburgering

Stefan (37) deed zijn noviciaat in Ruteng en het grootseminarie in Malang (Java). Daarna ging hij werken in het pastoraat van de Montfortanen op Borneo tot hij gevraagd werd naar Frankrijk te gaan ter voorbereiding op de internationale gemeenschap in Leuven. Er volgde een onzekere periode waarin niet duidelijk werd of die gemeenschap er zou komen. “Ik was blij dat ik toen gevraagd werd naar Nederland te gaan,” vertelt hij daarover. “Het bracht duidelijkheid in een onzekere tijd.”

Charles (35) werkte na zijn priesterwijding drie jaar in het huis voor aspiranten in Labuan-bajo en later nog een jaar op het grootseminarie in Malang. “Ik dacht dat mijn toekomst in het onderwijs zou liggen, maar toen werd me gevraagd naar Nederland te gaan. De Indonesische provinciaal overste gaf me twee minuten om na te denken, maar ik zei meteen ‘ja’. Ik had er nooit over gedroomd om naar

het buitenland te gaan, maar ik ben jong en ga graag een uitdaging aan. Ik kijk naar het voorbeeld dat Maria ons geeft. Ook zij kreeg een onverwachte vraag en liet het gebeuren vol overgave.”

Charles en Stefan kenden elkaar van het noviciaat en zijn blij dat ze samen naar Nederland konden komen. Peter: “Het was voor ons wel een voorwaarde dat er twee confraters uit Indonesië kwamen, zodat ze steun aan elkaar hebben.”

Het eerste jaar woonden beide Indonesiërs in Vroenhof in Valkenburg. Pater Piet Derckx die daar ook woont, heeft lang in Indonesië gewerkt, spreekt de taal en kon hen begeleiden.

Peter: “Dat eerste jaar was vooral bedoeld voor inburgering. We vonden het heel belangrijk dat ze snel de taal goed leerden spreken. Daarom zijn ze twee keer twee weken naar het taleninstituut Regina Coeli in Vught gegaan. Dat is niet goedkoop, maar wel een belangrijke investering die de moeite waard is.”

Charles: “We worden heel goed geholpen door medebroeders en door twee vrijwilligers. Zij komen twee keer per week en helpen ons nu bijvoorbeeld met de preek en vooral de uitspraak.” “Naast de taal was de cursus kerkelijke inburgering van het NIM heel erg zinvol voor ons,” vult Stefan aan. “het kerkelijk leven in Nederland is zo anders dan in Indonesië.”

Daarnaast is het leren kennen van de Nederlandse cultuur belangrijk. Peter: “We hebben ze direct een OV-kaart gegeven en ik heb voorgesteld dat ze elke maand een dag het land in gaan, een stad bezoeken of iets dergelijks om Nederland te leren kennen.”

Montfortaanse presentie

Inmiddels wonen de twee in Schimmert en zijn ieder voor 45% actief als kapelaan in de parochies Schimmert en Genhout naast mede-montfortaan pastoor van Oss. In 1881 was dit de plaats waar de eerste montfortanen zich in Nederland vestigden. “We willen graag de montfortaanse

presentie hier behouden,” geeft Peter aan. “Het is de bedoeling dat we langzaamaan steeds meer pastorale taken gaan overnemen,” zegt Charles. “naast de eucharistievieringen en preken, gaan we meedoen bij dopen, uitvaarten, ziekenbezoek en maken we kennis met de verschillende werkgroepen. Ook zijn we betrokken bij de voorbereidingen voor de Eerste Communie en de Vormselvieringen.” Naast activiteiten in de parochie, proberen Stefan en Charles actief te zijn in de dorpsgemeenschap. Stefan: “Charles tafeltennist en ik ben bij de badmintonclub. Zo leren we de mensen kennen en komen met hen in contact buiten de kerk. Het geloof in Nederland is niet weg. Het bestaat volgens mij op een andere manier. Door onze manier van leven te laten zien, kunnen we ook het evangelie vertellen.” Charles vult aan: “Vroeger stonden de priesters vaak ‘boven’ de mensen, maar wij moeten nu tussen de mensen zijn en hen ontmoeten. We moeten niet wachten tot ze naar de kerk komen, maar naar hen toegaan. Priesters en religieuzen zijn ook gewoon mensen en we zijn gelijkwaardig. In het verleden kwamen de Nederlandse missionarissen naar het buitenland het evangelie brengen, maar iedereen is missionaris als hij werkt voor Gods mensen. Dat is niet iets wat alleen een taak voor priesters en religieuzen is.”

Verwachtingen

Charles ging zonder grote verwachtingen naar Nederland. “Ik wist niet veel over het land, kende wel enkele Nederlandse montfortanen die in Indonesië werken. Ik zou wel zien wat er op mijn pad zou komen. Vroeger kwamen de missionarissen ons wat brengen, nu komen we met niets, we moeten samen met de mensen iets opbouwen. Als je met grote plannen en verwachtingen komt, word je misschien teleurgesteld.”

De Nederlandse montfortanen hadden wel verwachtingen. Peter: “ik hoopte dat de nieuwe jonge paters wat vitaliteit en leven zouden brengen. Het heeft inderdaad een goede uitwerking op onze oudere confraters. Ook zij zijn ooit jong geweest en vol enthousiasme aan hun missie begonnen. Ze herkennen dat nu bij Stefan en Charles.

Naast het voortzetten van de presentie van de montfortanen in de parochie is het de bedoeling een nieuw project op te zetten. We hebben daarover regelmatig contact met de Congolese medebroeders in België en de Indiase montfortanen in Duitsland. Binnenkort komen twee montfortaanse Angolezen die in Portugal wonen op bezoek. Misschien komt er een gezamenlijk project om de spiritualiteit van de Montfort in Europa levend te houden of we gaan een eigen project starten. Bijvoorbeeld vanuit de cantieken van Montfort die onlangs vertaald en op muziek gezet zijn. Er wordt nu in ieder geval een projectkoor gestart dat de cantieken gaat zingen.”

Charles “De uitwisseling met de andere buitenlandse jonge montfortanen is heel fijn. We kunnen elkaar bemoedigen en ervaringen uitwisselen en elkaar op ideeën brengen. Daarnaast hebben we af en toe contact met andere Indonesische religieuzen hier in Nederland bijvoorbeeld via de Indonesische gemeenschap.”

Over het algemeen zijn ze alle drie erg positief over het aangegane avontuur. Peter: “Er zijn weinig tegenvallers, we hebben alles goed voorbereid waardoor de procedures goed zijn verlopen. Dat maakt dat Stefan en

Charles zich direct welkom voelden.” Dat er in de toekomst wellicht meer jonge medebroeders vanuit Indonesië komen sluit Peter niet uit. Het is dan wel belangrijk dat ze een betaalde functie krijgen, ofwel in het pastoraat of misschien ergens anders, zodat ze ‘hun eigen broek voor een deel kunnen ophouden’. “Ik denk dat alle toekomstige priesters ook een baan erbij moeten krijgen, zoals Paulus die tentenmaker was. Dit is wat emeritus-bisschop Wiertz enkele jaren geleden al zei. Bij de ontmoeting tussen bisschop Wiertz en Stefan en Charles gaf ook hij een belangrijke boodschap mee: ‘leer de taal en leer de cultuur!’”

“Omgekeerd zouden de Nederlanders moeten leren zien hoe wij op onze eigen manier bijdragen aan de maatschappij en de kerk,” vindt Charles. “Het evangelie en ook paus Franciscus vraagt ons, religieuzen, zout en licht der aarde te zijn. Wij doen dat op onze eigen manier. We moeten daarom open staan voor elkaar, want we kunnen veel van elkaar leren. Het is voor buitenlandse religieuzen die hierheen komen heel belangrijk om de taal en de cultuur te leren kennen. Neem daarvoor de tijd! Dat wil overigens niet zeggen dat je je volledig aan moet passen. Maar het is wel belangrijk dat je weet wat er speelt en welke invloed dat heeft op je werk! ■

Gesprek met Luiz Stefani over het Europees jaar

ROME – Het Europees jaar ging van start in Rome, van 30 januari tot 1 februari 2020. Ter gelegenheid hiervan is een interview afgenomen van Luiz Stefani, generale overste, over de betekenis van een continentaal jaar en de gebeurtenissen die dit jaar zouden plaatsvinden, maar vanwege het Coronavirus naar 2021 zijn verplaatst.

Wat is het doel van het Europese jaar? We streven drie doelstellingen na: vaststellen waar montfortaanse missionarissen zijn op het continent, het gevoel van samen horen en eenheid versterken en de missionaire perspectieven voor de toekomst nieuw leven inblazen. Zo'n jaar worden alle leden, te beginnen met het generaal bestuur, uitgenodigd hun oor te luisteren te leggen. We willen confraters en montfortaanse leken die in Europa werken helpen trouw te zijn aan het montfortaanse charisma in onze tijd.

Vanwaar de titel Montfort EurHope20?

Tijdens de eerste twee jaren van ons mandaat hebben we als voorbereiding de verschillende entiteiten geraadpleegd. We hebben vastgesteld dat verschijnselen zoals gevorderde leeftijd, dalend aantal confraters, pessimisme, geslotenheid en materialisme het leven van onze gemeenschappen in Europa kleuren.

Deze verschijnselen zien we ook bij talrijke broeders en zusters die in dit continent leven. De deugd van de hoop helpt de tekenen van de zegeningen van onze God te ontdekken. Hij roept ons op Hem te dienen en Hem het vertrouwen te geven in moeilijke situaties, zoals ook Louis-Marie de Montfort, Marie-Louise Trichet en de vele broeders en zusters die ons in het geloof zijn voorgedaan, dit gedaan hebben. Zoals ik op 2 december in de rondzendbrief heb geschreven wil zo'n jaar voor de Europese montfortanen "een tijd van hernieuwde hoop" zijn.

Wat houdt de lancering van dit jaar in?

Bij gelegenheid van de verjaardag van de geboorte van onze stichter hebben we de oversten van de entiteiten van Europa samengeroepen. In Rome, waar de paus aan Montfort

een visie op zijn missie heeft gegeven. "Clemens XI" - schrijft Joseph Grandet - "heeft hem de kwaliteit van apostolisch missionaris toegedicht en hij heeft hem aangeraden vooral de christelijke leer aan het volk en de kinderen te onderwijzen en overall de geest van het christendom aan te wakkeren door de doopbeloften te hernieuwen". Het opstarten van zo'n jaar is staat symbool voor een nieuwe geboorte van de montfortaanse missie in Europa.

Hoe is deze lancering verlopen?

Ik zou het in drie werkwoorden willen samenvatten: luisteren, bidden, gezonden worden.

- 1) *Luisteren.* De confraters werden in het generaalat onthaald in een sfeer van feest en luisteren. Elk van hen heeft uitdrukking kunnen geven aan zijn verwachtingen, zijn zorgen en zijn suggesties over de manier waarop we dit jaar kunnen beleven. Ook werd vastgelegd wanneer elke entiteit het canonieke bezoek van de generaal bestuur zal ontvangen.
- 2) *Bidden.* Elke missie van Montfort werd voorafgegaan en begeleid door veel gebed. Tijdens deze twee dagen hebben we met vreugde samen gebeden opdat onze bezoeken in Europa goede vruchten mogen dragen. We vertrouwden de montfortaanse

aanwezigheid en missie in Europa toe aan Maria, moeder van hoop.

- 3) *Gezonden worden.* Gezonden worden als missionaris met de aanbeveling de agenda van de bezoeken van het generaal bestuur in Europa te verspreiden, heeft als doel iedereen in deze beweging van hernieuwing te betrekken.

Wat verwacht jij van dit continentale jaar?

Ik hoop alle confraters in Europa te ontmoeten, beter te leren kennen en samen met hen te groeien in de deugd van de hoop. Ik reken er op de confraters te kunnen helpen hun vreugde te vergroten, omdat ze deel uitmaken van een congregatie die de roeping heeft grenzeloos te zijn en haar missie-veld te verruimen.

Heb je een boodschap voor de montfortaanse familie bij gelegenheid van het opstarten van het Europese continentale jaar?

Begeleid ons met veel gebed tijdens zo'n jaar. En met de woorden van paus Franciscus "Zorgen we er samen voor dat de hoop ons niet wordt ontnomen." (Evangelii Gaudium, 86). ■

Louis-Marie, Luiz, Amilcar, Arnold

Opening van Montfort_EurHope20 in Rome

Peter Denneman smm

Op 31 januari 2020 begint na het ontbijt om 9.00 uur de eerste bijeenkomst en horen we het levens- en roepingsverhaal van broeder Anthony Hanly van de Engelse/Ierse entiteit, Daniel Busnel uit Frankrijk, Fabio Gajani uit Italië, Jan Lathouwers van onze provincie, Karlos de Maegd van België en tenslotte Johannes Bossmann van de Duitse entiteit.

Hun verhalen maken indruk. Daarna een discussie over de benaming 'Paters montfortanen' wat voor de meeste aanwezigen ongewenst is. Juister is 'montfortanen' of 'montfortaanse missionarissen'. Bij ons spreken we al langer over 'montfortanen'.

Vervolgens komen enkel de oversten samen. We krijgen na de inleiding van de generaal overste over hoop voor Europa de vragen voorgelegd:

- 1) Welke hoopvolle tekenen zie je in en buiten de gemeenschappen?
- 2) Wat verwacht je opdat de canonieke visitatie een hoopvolle visitatie kan worden?

Op de eerste vraag antwoord ik: Wat de samenleving betreft zie ik een keerpunt. Het materialisme en het individualisme zijn aan het afnemen. Hoe kunnen wij als religieuzen op dit keerpunt een perspectief bieden? Zijn wij bij machte? Wat onze entiteit betreft stel ik mijn hoop op Stefan en Charles. Met facilitering van ons ouderen kunnen zij als jongeren de montfortaanse presentie gestalten geven.

Op de tweede vraag: een viering in de kerk van Schimmert zal het begin van

de broeders Albino, Fabio, Désiré, Anthony, Daniël, Karlos, Johannes, Jan

de canonieke visitatie zijn. Een uitnodiging daarvoor gaat uit naar confraters, familie, parochianen, medewerkers en anderszins betrokkenen. Ik hoop dat deze viering hoop zal uitstralen, dat door de aanwezigen verder gedragen zal worden. Wat ons confraters betreft hoop ik dat de visitatie bemoediging en dank biedt nu de meesten van ons hebben gedaan wat zij konden.

In de middag hebben Jos Van den Bergh en ik samen een gesprek met Luiz en Marco Pasinato. Luiz begint te zeggen dat zij met tweeën de visitatie doen en dankt voor de verslagen van de provinciale bestuursvergadering. Die geven een goede inkijk in het wel en wee van de provincie. Verder vraagt hij of ik op de continentale bijeenkomst kan vertellen hoe we Stefan en Charles naar onze provincie konden krijgen, hoe de voorbereiding

is geweest en wat we nu met/voor hen doen. Stefan en Charles kunnen daarna vertellen hoe zij het komen en zijn in onze provincie tot nog toe ervaren. Ik zeg toe dit te organiseren! Om 18.15 uur komen we samen in de kapel en vierten daar in 8 talen de Opening van het EurHope_20.

Op zaterdag 1 februari gidst Marco ons door Rome. Allereerst bezoeken we de Sint Pieter. Marco wijst ons op het beeld van Montfort, dat in 1948 geplaatst is. Dit is het laatste beeld van een heilige dat in de basiliek zelf een plek kon krijgen. We zien het graf van paus Clemens XI (1649-1721). Vervolgens rijden we naar de Porta Flaminia, waardoor Montfort in 1706 Rome binnengekomen is. Dan naar de kerk 'St. Silvestro al Quirinale'. Hier was een convent van de Theatines. Montfort kende in Parijs een zekere pater Dubuc van deze congregatie. Een confrater van hem, Giuseppe Tomasi, was ceremoniemeester van paus Clemens XI, die tijdens het bezoek van Montfort - vanwege de zomers hitte - in het tegenwoordige Palazzo del Quirinale woonde. Dat ligt zo'n 200 meter van de kerk. Tomasi was daar dagelijks aan het werk. Hij heeft in feite de ontmoeting met de paus voor Montfort mogelijk gemaakt. De particuliere audiëntie vond plaats op 6 juni 1706. Montfort ontving de titel 'Apostolisch Missionaris' met als zending: het christelijk geloof te verkondigen aan het gewone volk en kinderen en hen uit te nodigen tot hernieuwing van de doopbeloften. ■

Ray, Amilcar, Peter, Karlos bekijken manuscript van Montfort

Nieuws uit de wereldwijde congregatie

Op 22 september 2019 hebben in *Colle (Italië)* Antonio Bettoni, Salvatore Scalese en Mario Cerovac hun eerste religieuze professie afgelegd. Het was groot feest in de Italiaanse provincie.

In *Nairobi, Kenya* gingen de leken-montfortanen op 19 oktober 2019 op pelgrimstocht naar het heiligdom Komarock in Machakos. Het is een heiligdom van Onze Vrouw van alle smarten. Onderweg werd de rozenkrans gebeden, het kroontje van Maria, de litanie van Montfort en O.L.Vrouw en ter plaatse werden de 15 staties van de kruisweg gelopen om zo het lijden van Jezus te gedenken onder het zingen van het Ave Maria Stella. Jacob Otieno smm ging voor in de eucharistieviering.

In *Ruteng* op Flores in Indonesië is op 18 oktober 2019 een processie gehouden met het Maria-beeld uit de kathedraal. De processie wordt 'Safari Rosario' genoemd, waarbij de rozenkrans wordt gebeden. Samen met zustercongregaties, de vrienden van de Wijsheid, Montfort-jongeren en leken-montfortanen.

De processie werd afgesloten met een eucharistieviering met voorganger mgr. Silvester San. Hij zei dat deze processie belangrijk was om het geloof van mensen te voeden en de toewijding tot de Maagd Maria. Hij bedankte de montfortanen, die het mogelijk hadden gemaakt. Na de

viering nodigde Kristian Ngampu smm iedereen uit hun toewijding tot Jezus door Maria te vernieuwen, waarna iedereen zijn kaars rondom het Mariabeeld kon plaatsen.

De Vereniging Maria Koningin van Alle Harten (AMQAH) in *Manila, Filippijnen* wilde op bedevaart naar het H. Land. Na een goede voorbereiding en dankzij goede sponsoren kwamen 34 pelgrims met hun 2 montfortaanse begeleiders, Frederick Yumang en René Bustillo op 7 november 2019 aan in Cairo, Egypte. Drie dagen later kwamen ze via de grens Taba Israël binnen. Ze bezochten de bekende plaatsen. Na

4 dagen gingen ze via Jordanië weer terug naar Manila.

Wismick Jean Charles

Het *generaal bestuur* heeft in de novembervergadering gesproken over de verdeling van de werelddelen over de bestuursleden. Generaal-overste Luiz Stefani heeft Noord-Amerika op zich genomen en Wismick Jean Charles Latijns-Amerika en de Cariben. Er kwamen verschillende verzoeken om een werelddeel niet op te delen, maar proberen te zoeken naar integratie van de entiteiten. Daarom is besloten Amerika totaal onder de verantwoordelijkheid van Wismick te laten vallen. Op deze manier is Luiz meer beschikbaar voor alle werelddelen.

Jean Didereau Duger smm (42) kwam april 2019 geleden vanuit Haïti naar de internationale gemeenschap in Saint Laurent-sur-Sèvre. Langzaam leert Jean de Franse cultuur en de situatie van de kerk kennen o.a. door het contact met de parochianen. Het is een tijd van observeren, aanpassen en integreren met de omgeving van de missie en dat zal nog even duren, schrijft hij.

Op 27 november 2019 werden *Niko Hermiazwan* en *Oktavianus Klido Wekin* diaken gewijd in het Deo Soli Spiritual Center in Kapuas Hulu, Sintang, Indonesië door mgr. Samuel Oton Sidin ofm.cap.

Paul Mashonga, overste van de Engelssprekende Afrikaanse delegatie, stuurt een eindrapportage over de activiteiten, die dankzij de royale gift van o.a. zijn Nederlandse confraters, uitgevoerd konden worden. Er werden naast voedsel, tuingeredschap en zaden, ook 5 huizen hersteld of nieuw gebouwd, met name voor ouderen.

De vice-provincie van India hield haar jaarlijkse vergadering in Bangalore op 8 januari, samen met het generaal bestuur. Vooraf had Balaswamy Kata, generaal econoom, een ontmoeting met de Financiële Commissie

Arnold en Luiz spreken de AV India toe

Luiz, Jesu, Philip, Arnold

waarbij hij wees op het belang van deze commissie bij het voeren van een boekhouding in de geest van de congregatie en over de inzet van de entiteit om zelfvoorzienend te worden.

Jerome Gonsalves belichtte de activiteiten op het gebied van spiritualiteit, zoals de retraite, de Mariale bijeenkomsten e.d. Reni Joseph sprak als verantwoordelijke over de vorming en de altijddurende vorming voor iedere confrater.

Een dag later, op 9 januari werden diakens Philip Pramod en Jesu Doss priester gewijd door Francis Serrao sj, bisschop van Shimoga. Hun eerste benoeming is voor de missie in Nicaragua en Brazilië, vandaar ook de aanwezigheid van de oversten van Amerika en Nicaragua: Thomas Poth en Alonso Lazo Orozco.

Op 14 januari 2020 is brand uitgebroken in het kantoor van Malawi Telecommunications Limited (MTL) in Lilongwe. Daarbij is de apparatuur van veel zendstations in Malawi vernietigd, o.a. van *Luntha TV*. Vanuit het kantoor worden signalen van alle zendstations in het land doorgestuurd.

Luntha TV is het enige katholieke tv-station in Malawi. Een non-profit zendstation, dat onder de verantwoordelijkheid valt van de montfortanen in samenwerking met de dochters der Wijsheid. Opgericht na het verschijnen van het Vatican II-document *Lumen Gentium*, *Inter Mirifica*, ter bevordering van de evangelisatie. Er wordt 24 uur per dag, 7 dagen uitgezonden in het hele land, vanuit studio's in Balaka en Lilongwe. ■

Pater Alfons Kerckhoffs

John van Oss smm

Het aantal montfortanen in ons land wordt steeds kleiner. Van buiten ons land komen ze nu hier naar toe om ons te helpen bij de zielzorg. Hoe is dat in 1881 gegaan? Hoe zijn de montfortanen hier terecht gekomen?

Een korte geschiedenis. Als je van Schimmert in de richting Genhout gaat, kom je langs de standaardmolen die daar al heel lang staat op het hoogste punt van het open land. Het was de molen van de familie Kerckhoffs. Zij woonden aan de rand van Genhout. Alfons Kerckhoffs was de eerste Nederlandse montfortaan. Hij werd op 8 oktober 1864 geboren in wat nu de boerderij is van de familie G. Pennings-Senden in Klein Genhout.

Aanvankelijk studeerde hij aan het college van de jezuïeten in Sittard. Maar zijn belangstelling ging uit naar de 'Franse paters' in Schimmert. De montfortaanse kloosterlingen waren verbannen uit Frankrijk. Na allerlei zoektochten en omzwervingen waren ze terecht gekomen in Schimmert. Ze hadden een boerderij gehuurd in de Dorpstraat, maar ze wilden zo gauw mogelijk terug naar Frankrijk. Alfons werd aangesproken door hun eenvoud, hun soberheid en hun blijmoedigheid.

Toen de novicemeester aan pastoor Alofs van Schimmert vertelde dat er een Limburger in wilde treden, antwoordde hij: "Bah! Wat komt een Hollander hier doen? Hij zal het er

niet lang uithouden. Neen, neen, Uw huisvesting is veel te miserabel dat ze hem spoedig naar buiten zullen werpen!" Op 25 oktober 1883 schrijft pater Gervais: "een schone en aardige Nederlander van 19 jaar, wonend in het gehucht Klein Genhout onder Beek en die zijn humaniora bij de eerwaarde jezuïeten te Sittard voltooit, komt ons bezoeken met de bedoeling zich bij ons te voegen als novice...Wij wenschen dat zijn plan zich verwezenlijke"

Op 8 oktober schrijft hij in de huis-kroniek: "vandaag, tweede verjaardag van onze aankomst in Schimmert gaan de novicen den 17 den confrater Alfons Kerckhoffs afdalen.

Moge O.L. Vrouw dien nieuwen aspirant vastketenen!"

Hij legde zijn eerste geloften af op 23 oktober 1883. In Luik werd hij op 22 december 1888 tot priester gewijd.

Aan werk was intussen geen gebrek. Tijdens zijn filosofische en theologische opleiding gaf frater Kerckhoffs les aan de eerste Hollandse studenten. Hij vond ook nog de gelegenheid een levensschets te schrijven van de Zalige Montfort: de eerste in de Nederlandse taal. Het boek telt 172 pagina's. Na zijn priesterwijding werd hij leraar aan de jonge apostolische school in Schimmert.

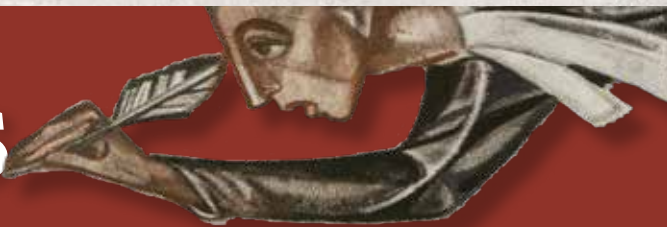
Dikke vrienden waren het: de Franse pater Dubillot en de Nederlander Kerckhoffs. Hij was een voorvechter van de Nederlandse taal. Het zal voor pater Kerckhoffs niet gemakkelijk zijn geweest toen hij in 1901 de benoeming kreeg voor Denemarken. Hoe het ook zij: men vertrok 'in nomine Domini'. Na lang zoeken vond men in Denemarken vier katholieken, vier wel geteld. Maar de zusters Dochters der Wijsheid volgden en het aantal bekeringen groeide met de dag. Het Roomse ziekenhuis was overvol. In de patronaatszaal ontwikkelde zich een intens katholiek leven. In 1919 werd pater Kerckhoffs teruggeroepen. Hij vertrok met enkele paters naar de H. Landstichting te Nijmegen, waar hij 8 jaar heeft gewerkt.

Augustus 1928 werd hij pastoor-overste in Egmond aan Zee. Zijn eerste preek begon hij zo: "Hier sta ik nu als een onbekende in uw midden". Nu is hij geen onbekende meer: Alfons Kerckhoffs, een vroom priester vol hartelijke goedheid en hoffelijke broederliefde. Hij stierf in Heerlen op 28 november 1943.

Dat was het begin. De twee confraters uit Indonesië gaan nu het werk verder doorzetten. ■

Wijzertjes

Piet van Hoof heeft een nieuwe heup gekregen in Pontianak (Indonesië) en na een revalidatieperiode bij de broeders meldt hij op 5 december:

“Ik wil je melden dat ik morgen weer terug ga naar Sintang. Gisteren ben ik ter controle bij de dokter geweest en die vindt het goed. Ik loop nog wel met een kruk, maar op gezette tijden draag ik die mee. Ik moet nog wel kalm aan doen, maar je weet dat ik dat altijd doe (?). We gaan met de auto, dat is wel een lange zit, maar het voordeel is dat we kunnen stoppen om de benen te strekken en van het landschap te genieten wat gedomineerd wordt door de oliepalm. De weg is goed naar Indonesische maatschappen. Voor jullie allen een groet vanuit Pontianak”.

Pee de Waard schrijft op 3 december: “Op zondag 1 december konden we een mooie kapel inzegenen, in een buitenwijk van de parochie ‘Vrouwe van alle Volkeren’. In deze wijk werd de laatste jaren zoveel gebouwd dat er behoefte ontstond aan een eigen kerk. Als patroonheiligen kozen we Moeder Teresa en Montfort. Rechts naast het altaar hangen hun afbeeldingen, er tussenin staat de Beschermvrouwe van Brazilië, de Zwarte Madonna Aparecida. Zij gaven bijzondere aandacht aan de armsten en deden al het mogelijke voor hun lichamelijk en geestelijk welzijn. Dat is ook onze kerkelijke zending onder de achtergebleven bevolkingsgroepen in de

Braziliaanse steden. Aan de inzegening namen ruim 170 mensen deel, ondanks de constante regen.

“Het platform Wereldburgerschap Valkenburg heeft zijn eerste Vredesprijs toegekend aan pastoor *Herman Jansen* van de Sint-Nicolaas- en Barbarakerk in Valkenburg-centrum. Hij krijgt die prijs voor zijn niet aflatende inzet mensen in Valkenburg samen te brengen”, aldus voorzitter Jos Smeets. De prijs bestaat uit een kleine replica van de Vredesvlam die op het pleintje voor de kerk staat. Het beeld herinnert voorbijgangers aan hun eigen geweten, vindt onze confrater Herman Jansen. Het is de bedoeling de Vredesprijs jaarlijks uit te reiken aan iemand die zich, aldus de werkgroep, bijzonder inzet voor vrede.

Op 24 januari 2020 schreef *Wim Peeters* vanuit Malang: “We hebben nu 2 jonge broeders in huis, die er blijkbaar plezier in hebben. Een van hen heeft onlangs een cursus gevolgd als ‘caretaker’ voor zieken en bejaarden. Hij kon het meteen uitvoeren, want John Suri (51) kreeg zijn 8e hersenbloeding! Hij is nu aan zijn linkerkant verlamd. Met mij gaat het overigens goed. Na bijna 2 jaar

werken is de vertaling van het Handboek van het Legioen van Maria klaar (van Engels naar Indonesisch). Tot mijn verbazing krijg ik daarvoor vanuit Dublin € 2.000,- toegestuurd. Dat is meegenomen! Het gaat in de spaarpot voor de aanschaf van een auto, want de huidige (uit 2004) begint mankementen te vertonen.”

Pee de Waard kwam op aandringen van Peter Denneman een maand op vakantie in Nederland. Hij wilde ‘even’ zijn confraters bezoeken in Vroenhof en Schimmert en was door ongelukken bij Amsterdam en Boxtel 5 uur onderweg per trein vanuit Heiloo! Pee had voor het eerst de Mokerhei gezien.... Inmiddels is hij weer uitgerust aangekomen in Brazilië. Hij schrijft op 24 februari: “Het is maandagmorgen en Brazilië ligt in diepe slaap na een weekend vol carnaval. In onze parochie was op zaterdag het zgn. ‘pamonja-feest. Van mais worden lekkernijen gemaakt van gemalen mais (kolven-pudding enz.). Elk jaar een groot succes.”

Op 3 maart 2020 kwam *Huib Meertens* naar Vroenhof om Peter Denneman het boek ‘Op weg naar

een Lisanga' aan te bieden. Na zijn pensioen kon hij zijn lang gekoesterde wens om te studeren in vervulling laten gaan. Hij koos voor religiewetenschappen aan de Radbouduniversiteit in Nijmegen en als thesis 'een historische reconstructie van missionaire motieven van Nederlandse en Belgische montfortanen in Congo in de periode van 1956 tot 1970.' In de samenvatting achterop het boek lezen we 'In de Congolese missie heeft zich na de Simba-opstand in 1964 een grondige verandering voorgedaan: niet langer apart van het volk of superieur eraan, maar te midden ervan, dienstbaar. Deze omslag vormde de inspiratie voor het onderzoek naar hun motieven.'

Overleden

In Genk overleed op 5 januari 2020 Willy Lemmens. Hij werd 81 jaar

en was 57 jaar montfortaan. Willy kwam in 1957 naar Bunde en volgde de opleiding voor automonteur. In '62 legde hij zijn eerste geloften af in Meerssen. Hij werkt als broeder Hugo in Rotselaar, Oirschot, Voor- schoten en tot slot weer terug naar Rotselaar voor onderhoud. In 1996 was het zo ver en mocht Willy naar Isangi, Congo. Hij werkte er met een

onderbreking van 1 jaar vanwege de onrust, 40 jaar. Hij was verantwoordelijk voor de garage en bouwde daarnaast kerken en kapellen en versierde ze met hout of ijzer.

Verhuisd

Zuster *Henrica Verwielen* is 23 januari verhuisd naar Bergweide in Heerlen. Hopelijk voelt ze zich snel thuis. ■

'Hoop doet vol verwachting uitzien'

cantiek 7,1

Zo zou het thema luiden van de feestelijke viering op 24 mei in Schimmert als opening van het bezoek van het generaal bestuur aan onze provincie. Helaas. Het Coronavirus verhindert dat...

Binnenkort is er overleg wanneer en waar in 2021 de Europese Bijeenkomst en de Buitengewone Generale Raad zullen worden gehouden. Dan wordt het ook duidelijk in welke periode van 2021 het bezoek van het generaal bestuur aan de Nederlandse provincie zal plaatsvinden.

De opening van dat bezoek zal dan starten met een feestelijke eucharistieviering in de Remigijskerk te Schimmert.

Parochianen en besturen van Genhout en Schimmert, onze medewerkers, familieleden, belangstellenden en ook u, lezer van *Wijzer*, nodigen wij van harte uit aan deze viering deel te nemen. Na afloop bent u onze gast in Zaal 't Weverke, recht tegenover de kerk.

Het is de bedoeling dat in de Woorddienst van deze viering acteur Bram van Oers vertelt hoe het de montfortanen vanaf hun komen naar Schimmert in 1881 tot nu toe is vergaan. Ook welke verwachtingen er in 2021 leven. Vandaar het thema: Hoop doet vol verwachting uitzien. Bij de vertelling van Bram zullen enkele cantieken van Montfort gezongen worden door een projectkoor. Als we mogen rekenen op de medewerking van het Gemengd Kerkelijk Zangkoor van Schimmert zal dat deze viering extra feestelijk maken.

In het najaarsnummer van *Wijzer* leest u ongetwijfeld meer over dit gebeuren. Evenals op onze site www.montfortanen.nl

Colofon

Dit informatieblad is een uitgave van de Nederlandse montfortanen en verschijnt twee keer per jaar.

Adres

Montfortanen
Vroenhof 87
NL-6301 KE Valkenburg (Lb)
info@montfortanen.nl
www.montfortanen.nl

Ontwerp en DTP opmaak

Yoman Reclame Studio
www.yoman.nl

Drukwerk

Q-promotions

Gratis abonnement

Als u toevallig deze 'Wijzer' heeft gelezen en u wilt dit periodiek voortaan ontvangen, meldt dit via deze bon of e-mail info@montfortanen.nl.

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

Sturen aan:

Redactie "Wijzer"

Vroenhof 87

NL-6301 KE Valkenburg (Lb)